

Tisztelet Szerkesztőség!

Beindulástól a jelen pillanatra — kisebb megszakításokkal — mindig előfizetője voltam a Hétnek. Véleményem szerint — és sok ismerősöm osztja ezt — általában megfelelő a lap színvona, bár vannak gyengébben sikerült számok is, de hát ez minden lappal így van. A kulcskérdés az (és ezt a szerkesztők tudják a legjobban), hogy minél szélesebb olvasótáborhoz tudjon úgy szólni, hogy az olvasók vertikálisan és horizontálisan tagolt rétegei is találjanak benne olvasnivalót. (No, ezzel megint nem mondott újat!) Én például nem értek egyet Ferenczi Gyula azon véleményével, mely szerint a Hét bizonyos korosztályon túli és bizonyos korosztályon alatti értelmiséghez szól, hisz ez az olvasótábor nagyfokú lezűkítetést jelent. Szerencsére valójában nem így van! Tudom, a szerkesztőségnek külön gondot jelent a lap oly módon szerkesztése, hogy a benne megjelent anyagok „fajsúlyuk” folytán tartást adjanak a lapnak, ugyanakkor a minél szélesebb tematika lehetővé tegye, hogy a nehezebb „fajsúlyú” írások megértésére képtelen olvasók is találjanak benne olvasnivalót. E tekintetben az utóbbi hetekben jelentős előrelépést észleltünk és ez véleményem szerint jó dolog. Ha ezt tudják tartani, sőt tovább fokozni, jelentősen növekedni fog a lap népszerűsége (...)

Mellékletükkel, a TETT-tel kapcsolatban fel szeretnék vetni egy kérdést. Lehet, hogy kissé haza beszéltek, de véleményem szerint nagyon hiányzik a szülők kezéből egy „szülői könyv”-szerűség. Tudom, hogy néhány évvel ezelőtt megjelent egy részben hasonló tárgyú mellékletük, de én — tapasztalatból — úgy látom, hogy más jellegű kellene a szülőknak. Ha szó lehetne róla, számíthatnak a magam és az iskolánk jelentős segítségére is.

SZABÓ ATTILA
Szekelyudvarhely

A Hét február 25-i számában nagy érdeklődéssel kezdtem olvasni Szőke Péter interjúját. (Táplálkozásbiológia — új lehetőségek).

Lehangolt azonban, hogy sok mindent nem értettem meg. Most is előttem fekszik két szótár, három lexikon, de ez sem segít a következő szövegrészek megértésében: „A fehérjék reemizálódnak, vagyis a poláris fénysíkját balra forgató... esszenciális aminosavak.”

De még a „savas közeg” sem elég világos — így hát nem tudom, miben fózom a húsmat, hogy egészséges legyen.

A Tudományos ismeretterjesztés — de hogyan? vita föl-bátorított arra, hogy idézzem az ugyanabban a számban található vitacikk utolsó mondatát: „... kívánok a Hétnek minél több érthetőbb és színesebb ismeretterjesztő cikket.”

En is ezt kívánom, de követelőzőbb vagyok. Nagyon szeretném megérteni ezt a — különben fontos mondanivalójú — cikket, ezért kérem, hogy egy legyzetben térjenek vissza rá.

GAGYI JÓZSEF
Marosvásárhely

Sajnálom, hogy a TETT település témájú számában megjelent, az aranyoszevéki falucsúfolókról szóló, azokat tartalmazó cikkem csalódást okozott

A Film Életei című, 1988-as évkönyvünkben keresztjétvényein (242—246. oldal) megfjtése:

Élő történelem: Dákok, Viteazul, Viva Villa, Eisenstein, Gance, Agónia, Renoir, Merle, Korda.

A filmművészet nagy egyéniségei: Kulesov, Ciulei, Balázs Béla, Chaplin, Sica, Balcon, Sadoul, Bazin, Ibsen, Rotha.

Folytatásos filmek: Besoiu, Papp, Dallas, Rapszódia, Onedin, Blaier, Forsyte Saga, Ciobanu.

Nemzetközi fesztiválok: Velence, Cannes, Vuk, Krakkó, Plata, Moszkva, Vary, Tours, Locarno.

Technikák, trükkök: Kocsizás, csapó, daruzás, távoli kép, műterem, smink, hidak, makett, trükk, zene.

Kovács-Pálffy Erzsébetnek. (A Hét, 1988/7. száma.) Magam alig tehetek róla. Azon oknál fogva, hogy az aranyoszevéki fiatalok körében, akik — a cikk is jelzi — a közölt szövegeket elmondták, nem érvényesülnek következetesen a nyelvjárási sajátosságok. A mondóknak „aranyoszevéki” való „átfordítása” épp annyira tudománytalannak, anakronisztikusnak tűnt, mint ennek rólam feltételezett fordítottja a levélró száma. Egyébként arról, hogy e versikéket az utcán ma már nem kiabálják, az győzött meg, hogy az adatközlők emlékezőete mélyéről, s leggyakrabban töredékes formában kerültek elő.

A cikk terjedelme, jellege miatt fölöslegesnek éreztem az aranyoszevéki nyelvjárási ki-térni. Ha alkalom adódik többet írni a tájegységről, nem fogok megfélekedni róla.

KESZEG VILMOS
Torda

Megrögzött, részint megrögzött olvasója (s ennek folytán elő-, nem utófizetője) vagyok a Hétnek. Mivel hogy szeretek művelődni. Néha, illetve olykor hozzászó-lhatnék is akad(ozik). A hozzászólás-szabadság jegyében talán megtűri a nyomdafestéket, ha ezúttal csupán az idej első szám 8. oldalához szólók hozzá, az ottani cipzárvetületekhez, némileg netán cipzárelvetemülten.

Tetszett nekem valamelyest ezen részlet: „Sokkal sikere-sebb volt így, pohár mellett, mintha (írd és olvasd: mint ha) a nagyteremben kellett volna megtartania magvas előadását. Elvégre az a humor, amin nevetünk, nem?” Az idézett szöveg után kétszer is, tehát nem humorteli sajtóhi-bából szerepel az illarítás. Egyszer mint „fergeteges”, az-tán mint „abszolút” valami. Mivel az illető fergetegesen abszolút írás humorisztikus akaródzott lenni, igyekeztem illedelmesen, hozzáértően mos-solyogni, ugyanis a röhögés, de még a röhécselés is ellenja-vallt emelkedett kultúrcivili-zációs szinten. Hanem az il-lemtudás (két l-lel) nem kö-telezhet arra, hogy elfogadj-am az illarítás kettős (és na-gyon kétes) ll-jét. Úgy vélem, az egyik l a szó elejére do-bandó, és pedíg h gyanánt. A latinban ugyanis minden illa-ritás, de van ám hilaritás (mely szó, mint tudjuk, éppen vidámságot, jókedvet jelent). Ha fontoskodni vagy éppen-séggel körmönfontoskodni a-karnék, hozzátenném: a latin hilarus a görög hilarosz átvé-tele, és rokona neki távolról a latin solor „vigasztal”, nem-különbben — még távolabb-ról — a boldogot is jelentő német selig. Egy 1972-ben harmadik kiadást megért u-tónévkönyv szerint a Hilar-riusz név elfogadható, akár-csak a vele közéről rokon Ilárior és az ezek mintájára, a XIX. század elején, magya-rositásként alkotott, ugyan-csak január 14-éhez kapcsolt Vidor (becézve: Vida, Vidó).

KISS MIHALY
Kolozsvár-Napoca

Tetszett a lap 10. és 11. szá-ma. Többféle témát találtunk bennük. Az én véleményem szerint az olyan A Hét volna jó, amelyik sokféle témát dolgoz fel, s mindegyik témára kevés helyet áldoz. Azt hiszem pél-dául, hogy ez az új rovat, a Ne csak a ceruza fusson és a Teszt-posta is jó, és megtalál-ták a helyes arányokat is.

Valószínűleg önmagához több ol-vasói észrevétel érkezik, de nem mindegyik tükröz valós kívánságot. Ez a helyzet arra emlékeztet, amikor egy gyüle-sen feláll egy könnyen beszélő ember vagy egy beszélő szerető ember vagy egy olyan, aki a listán a hozzászólók között a-karja látni magát, és kezd be-szélni határozottan és meggyő-zően egy egészen apró problé-máról. Egy vidéki lapban pél-dául arra pocskélták a papírt (meghozta egy nyelvész-iro-dalmár doktor), hogy egy rek-lámból kimaradt egy betű.

Olvasom a 11. szám Fórum-rovatát. Borsodi László a 3. pontnál azt írja: A feladatmeg-oldás nagymestere című írást a diákok kéziról kézre adták. Mennyire félrevezető! A cím felkeltette az érdeklődésüket, az enyémet is, de csalódottan tet-tem le, nem olvastam ki belőle semmi eredetit — így gondol-kozni én is tudok. Nem hiszem, hogy egy tudós ember ilyen egyszerűen gondolkodna (mint Pólya György — a szerk. megj.) Az lehet, hogy a cím után ítél-ve a gyerekek arra számítottak, valami varázslatosat találnak, de azt kellett volna a cikk-író megkérdésük, az milyen szájizzal tették le a cikket.

A cím után ítélve érdekes-nek tűnik A kreativitás pszi-choológiája. Nem találtam benne mélyeszántó gondolatokat.

Többre értékelem a Megéri és az Okos erálllyel című íráso-kat.

NAGY IMRE
Nagyvárad

SUTÓ PETRE ROZÁLIA Bábobk

Nem tudom, hogy mikor mér-ték fel utójára, lapjukat kik és hányan olvassák, de feltéte-lezem, hogy céljuknak megfe-lelően, különböző szakmájú és felkészültségű emberek ezrel.

Igy, az ez évi 11-es számot is, melynek címoldalán sajnálatos módon, nem egy egyszerű „ka-cca”, hanem egy igazi „techni-ka” kuriozum” jelent meg. Sze-nyei Sándor Cégműség című cikkére célok. Nem vitatom a szécselvárosi műszaki gárda e-redményeit, mert bizonyára tu-dásukkal, odaadásukkal sok min-denben előrelendítették a hazai elektrotechnikai és gépköcsi-gyártó ipart. Azt viszont, hogy a műszerfal szokásos kivitelezé-se helyett a nyomtatott á-ramkörös megoldás „jelentősen hozzájárul a benzinfogyasztás csökkentéséhez”, enyhén szólva, alig hiszem!

Különbben magam is szakma-beli lévén, évek óta adáz harcot vívok minden milliliter megta-karítható benzint, de eddig a műszerfal huzalozása és a ben-zinfogyasztás között semmilyen műszaki, matematikai, sőt még parapszichológiai összefüggést sem fedeztem fel.

Apropó, tudják, hogy mi a különbség egy krokodil között? Az, hogy hosszabb, mind zöld.

VÁRY ISTVÁN
Marosvásárhely

Nem lehetne egy új rovat keretében valamelyik buka-resti képtár anyagát ismerteti? Talán jó lenne az anyagot korszakonként adni, a megfele-lő irányzatokkal. Egy-egy nagyobb, híresebb festőt külön számban, életrajzával, kor-

szakalkotó munkáival ismer-tetni. Jó lenne megismerni a festői irányzatokat, azok mű-velőit. Minden számhoz 1—2 sikerült képet is jó lenne a múzeum anyagából közölni. Az első anyag a múzeum lé-tésítésének története is lehet-ne.

Dr. VÁCZY LEONA
Kolozsvár-Napoca

A TETT 41. száma, Az erdő-ről szól. Dicséretes az az áfo-gó szemlélet, a természet cso-dáit, az emberi cselekvés meg-annyi változást befogó érdeklő-dés, amivel írják-szerkesztik ezt a kiadványt. Dicséretes az erdő problémájának feszegeté-se most, amikor a civilizáció technicizálódása veszélyeztet-i természetes környezetünket.

A dicséretet mellett — ame-lyekben, gondolom, nincs is hi-ány — eltörpülnek a hibák, a pontatlanságok. Csupán egy vétségre szeretném felhívni a szerkesztők figyelmét, ami azért is zavaró, mert ismétlődő.

A 39. TETT-ben megjelent é-letrajzi adatokban bukkantam a következőkre: „Biró Albin (...) agrármérnök oklevelet a Kolozsvár-Napocai Nicolae Bălcescu Agronómiai Intézet” talajjavítási szakán szerzett 1984-ben”. Megakadt rajta a szemem, mert Kolozsvár-Napo-cán nem létezik „Nicolae Băl-cescu Agronómiai Intézet”, sem talajjavítási szak. És még vala-mi: talajjavítási szak az or-szág három egyetemi központ-jában létezik, de egyik sem ké-pe agrármérnököket. A Buka-resti Nicolae Bălcescu Agronó-miai Intézet talajjavítási szak-án — ugyanis erről lenne szó — építészmérnökök végeznek, specialitásuk a talajjavítás (ro-mánul: îmbunătățiri funciare).

Egyszerű elírásnak gondol-tam akkor, aztán a 41. számban szóról szóra ugyanezt olvastam. Az elégedetlenségem tovább nőtt, amikor nem talált-am a szerző nevét, na meg cikke címét a tartalomjegyzék-ben. Türelmetlenül lapoztam, aztán a 34. oldalon megkerült a nem létező egyetemet végzett szerző elveszettnek hitt cikke.

Mostohának tűnik ez a bá-násmód. Annál is inkább, mert a szerzők zöme — amint arról az életrajzi adatokból értesül-tem (ha ezek után hittel adha-tok nekik) — nem újságíró, hanem olyan ember, aki napi teendői után vállalja az ismeretterjesztés munkáját. Eppen ezért kellene jobban odafigyel-ni rájuk, pontos és hibátlan munkával segíteni erőfeszíté-seiket.

FERENCZ CSABA
Sepsiszentgyörgy

A lap ez évi első számában igen nagy élvezettel olvastam Szász János Napló '88 című írá-sát és különösen az aforizmákról szóló sorokat.

Nemrég egy rejtélynyújság mellékletének megfjtésekor néhány igen szellemesen meg-fogalmazott aforizmat ismer-tem meg és kérem, hogy azokat közöljék le a lap hasábjain.

— A természetet olyan eleven könyv, amelyet meg nem érte-nek, de amely nem érthetetlen. (J. W. Goethe)

— Legtöbbször olyankor van az embernek kötelessége, amikor egy másikat akar elmulasztani. (Móra Ferenc)

— Ne várd el a jégmadártól, hogy veled utjongjon, ha olvad a jég. (Horváth Imre)

— Azoktól nem félek, akik va-lamire képesek, azoktól félek, akik mindenre képesek. (J. Ch. F. Hölderlin)

— Tehetséges gyermekek szü-lei hisznek az örökklódestanban. (G. B. Shaw)

— Nem vagy Heraklész, hogy mások hibáit kiírdhatnád, írds ki hát csak magadét. (Epiktétosz)

GYÖRGY LASZLO
Csikszereda

A Korunk 1987. évi 5. szá-mában meglepetéssel láttam Benkó András Az élő természet királis című cikkét. Az első mondatból mindjárt kitűnik, hogy a királis görög eredetű szakszó, amelyet pár évtized-del ezelőtt vezettek be „a szerve-kemta nevezéktanába.” Mi-vel számomra és velem együtt számos olvasó számára Benkó András neve jó pár évtizede nemcsak egy kedves tanítványt, hanem egy általánosan elis-mer romániai magyar zenetör-

SUTÓ PETRE ROZÁLIA Batyu

ténészt, zenekritikust jelent — akinek 1986-ban megjelent Zenei kislexikonából minden-ki bőszeges magyarázatokat kaphatott a zeneelmélet, zenei irányzatok, műfajok, formák, hangszerek stb. köréből —, első percben meglepeté volt, hogy Benkó András ezúttal kémial szakikkal jelentkezik. Előfor-dulhat néha, hogy egy kutató, egy tudós egyszerre több tudománnyal foglalkozik, de arról jó ideig hallgat, aztán egészen új eredményekkel áll elő. De most mindjárt világhóssá vált a tévedés, vagyis hogy itt egy másik Benkó András a szerző, aki nem azokkal a finom, apró betűkkel ír, amelyeket én jól ismertek. És végül a szám szer-zőinek a felsorolásából azt is megtudhatom, hogy fent neve-zett cikkirő „a kémia tudomány doktora, egyetemi lektor”.

Ez a magyarázat teljesen megnugató, és szükségesség-nek is látszott. Tekintettel azonban arra, hogy Benkó András neve, munkássága a romániai magyar tudományos életben már több évtizede jól ismert, és valószínűleg ezután is gyakran talál-kozzhatunk még vele, szükséges-nek látszik, hogy az újabbban feltűnő Benkó András eredeté-nek, esetleg szülőhelyének a kezdőbetűjével megkülönböz-tesse magát Benkó András ze-netörténészétől. Mint ahogy pél-dául a Szabó Gyula neve mel-lett találkozhatunk a sajtóban a H. Szabó Gyula, sőt a Gy. Szabó Gyula (Falvak Dolgozó Népe) nevével is.

VITA ZSIGMOND
Marosvásárhely

A TETT minden számát meg-vettem eddig s nagyon érdekes-nek találok a választott téma-köröket. Mivel ide s tova '84 óta foglalkozom korróziós problé-mákkal, korrózióvédelemmel, nagyjából ismerem az idevágó hazai és külföldi megvalósítá-sokat, gondokat, úgy hiszem nem ártana idővel egy külön számot biztosítani ennek a problé-makörnek is. A TETT-et so-kan olvassák és biztos vagyok benne, hogy érdekelné az olvas-ókat. De ez csak egy javaslat. Mindenesetre, ha elfogadják, szakember barátaim és jóma-gam szívesen állunk az önök rendelkezésére.

Dr. GRUNWALD ERNŐ
Kolozsvár-Napoca

Szerk. megj. Javaslátát öröm-mel vettük. Mivel a következő TETT-számok tárgya már rögzí-tett — eddigi gyakorlatunkhoz híven — felajánljuk Szerkesz-szünk együtt rovatunk oldalait a téma számára.

„A veszélyeztetett fajok” so-rozatot is nagyon hasznosnak találok. A Németh János márci-us 3-1 Természetvédelem min-den szinten című cikkéhez any-nyt tennék hozzá, hogy a ter-mészetvédelmi területeink (re-zervációk) száma nem 252, ha-nem 220, és még 230-ra van dokumentáció és javaslat. Vé-dett növényeink száma 23, és még 32 növényre történt aján-lás. Igaz, vannak olyan ritka növényeink, amelyek nem az egész ország területén védettek, hanem csak egyes botanikai vagy más rezervációk területén belül, például az Astragalus péterfi Szovátán, vagy a Paronia tennifolia Mezőzáhon.

Örülök, hogy Róbert Endre, akit nagyon tisztetek és aki en-gem is tanított, cikkével ilyen jól vitaalapot adott az ismeret-terjesztés kérdésének megvita-tására. Minden hozzászólásból, bár egyesekkel nem értek telje-sen egyet, tanul az ember.

BARTÓK KATALIN
Kolozsvár-Napoca